

Xây dựng nền nông nghiệp sạch, tăng trưởng xanh

Tác động của tiến trình đô thị hóa, diện tích đất nông nghiệp của TP Cần Thơ giảm bình quân 1%/năm, làm ảnh hưởng đến giá trị sản xuất nông nghiệp hằng năm. Trước tình hình này, thành phố tập trung phát triển nông nghiệp đô thị, nông nghiệp công nghệ cao (NNCNC). Đây được xem là bước đi căn cơ để nâng cao năng suất, giá trị nông sản, mang lại hiệu quả kinh tế cao trên cùng đơn vị diện tích...

* Tiền đề mang tính thực tiễn

Theo Sở Nông nghiệp & Phát triển nông thôn (NN&PTNT) TP Cần Thơ, giai đoạn 2006-2010, có 31 đề tài, dự án cấp thành phố thuộc lĩnh vực nông nghiệp và nhiều nghiên cứu khoa học công nghệ từ các viện, trường trên địa bàn thành phố được thực hiện. Đồng thời, một số mô hình ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật theo hướng công nghệ cao được triển khai có hiệu quả như: mô hình ứng dụng công nghệ tin học-GIS trong cảnh báo dịch hại trên diện rộng; mô hình hướng dẫn nông dân gieo sạ đồng loạt, né rầy; triển khai chương trình VietGAP trên lúa; nâng cao năng lực cạnh tranh hàng hóa xuất khẩu bằng thực hiện hệ thống tiêu chuẩn chất lượng HACCP và SQF 1000-2000CM...

Lãnh đạo thành phố cùng lãnh đạo ngành nông nghiệp tham quan cánh đồng sử dụng phân bón sinh học NNCNC Bồ đề 688 trên địa bàn huyện Cờ Đỏ

Qua phân tích thành tựu ứng dụng khoa học công nghệ trong sản xuất nông nghiệp giai đoạn 2006-2010, UBND TP Cần Thơ phê duyệt “Đề án Phát triển nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao TP Cần Thơ giai đoạn 2012-2020”. Đề án triển khai theo 2 hướng: Thứ nhất, nền nông nghiệp đô thị áp dụng cho vùng ven với tốc độ đô thị hóa cao, đất nông nghiệp giảm mạnh trong khi lao động nông nghiệp vẫn còn nhiều. Thứ hai, xây dựng nền nông nghiệp hàng hóa kỹ thuật cao với việc ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, tạo ra sản phẩm chất lượng gắn liền với phong trào xây dựng nông thôn mới. Đồng thời, hình thành 2 vùng hàng hóa chủ lực: lúa phục vụ xuất khẩu, làm giống và vùng nuôi trồng thủy sản với mặt hàng chủ lực là cá tra để phục vụ tiêu dùng nội địa, chế biến xuất khẩu và làm giống...

Thực hiện Quyết định số 1294/QĐ-UBND của UBND TP Cần Thơ về phê duyệt “Chương trình Xây dựng và phát triển NNCNC TP Cần Thơ đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020”, Sở NN&PTNT thành phố triển khai xây dựng mạng lưới khu, trạm NNCNC và các dự án ưu tiên thuộc Chương trình NNCNC. Đồng thời, thành phố lập quy hoạch 3 khu NNCNC: Khu NNCNC 1 tại xã Thới Thạnh, huyện Thới Lai; Khu NNCNC 2 thuộc xã Thới Hưng và Khu NNCNC 3 tại xã Thạnh Phú, huyện Cờ Đỏ. Ngoài ra, ngành nông nghiệp thành phố phối hợp với Trung tâm Dịch vụ Khoa học Nông nghiệp (Trường Đại học Cần Thơ); Viện Lúa ĐBSCL xây dựng các dự án ưu tiên thuộc chương trình NNCNC như: Dự án ứng dụng công nghệ sinh học trong nhân giống và sản xuất các loại rau an toàn phục vụ tiêu dùng nội địa, Dự án ứng dụng công nghệ sinh học trong nhân giống và sản xuất giống cây con nông nghiệp, Dự án tăng cường cơ giới hóa trong

các khâu sản xuất của nền NNCNC... Những bước chuẩn bị căn cơ này mang ý nghĩa thực tiễn cho việc phát triển NNCNC của thành phố trong thời gian tới.

* “Điểm nhấn” của nền NNCNC

Hướng đến nền NNCNC, những năm qua, TP Cần Thơ triển khai nhiều chương trình, dự án nhằm nâng cao chất lượng đầu ra các sản phẩm nông sản. Những đầu tư thích đáng về khoa học, kỹ thuật đã tạo chuyển biến mạnh mẽ trong ngành sản xuất lúa gạo. Hiện các giống lúa chất lượng cao, lúa thơm đặc sản như Jasmine 85, VD 20... chiếm trên 80% diện tích, đáp ứng yêu cầu tiêu thụ nội địa và xuất khẩu. Việc ứng dụng đồng bộ các giải pháp kỹ thuật vào sản xuất lúa (IPM, “3 giảm 3 tăng”, “1 phải 5 giảm”...) đã tạo tiền đề hình thành những mô hình sản xuất lúa tiên tiến, quy mô lớn như: “Cánh đồng 3 giảm 3 tăng”, “Cánh đồng 1 giống”, “Cánh đồng công nghệ sinh thái”... Năm 2012, toàn thành phố đã mở rộng thêm 33 “Cánh đồng mẫu lớn” (CĐML) với tổng diện tích 8.890ha, gồm 3.737 hộ tham gia... Các CĐML đã giải quyết rốt ráo bài toán đầu vào- đầu ra cho nông dân với mức lợi nhuận tăng trung bình 4,6 triệu đồng/ha.

Vụ đông xuân 2011-2012, huyện Vĩnh Thạnh vận động nông dân sản xuất 63ha lúa theo tiêu chuẩn VietGAP (ấp Thầy Ký, thị trấn Thạnh An) và 50ha theo GlobalGAP (ấp D2, xã Thạnh Lợi). Đến vụ đông xuân 2012-2013, “Cánh đồng VietGAP” tiếp tục được duy trì và “Cánh đồng GlobalGAP” mở rộng quy mô lên 100ha. “Cánh đồng GlobalGAP” đã được công nhận trong năm 2012 và “Cánh đồng VietGAP” vừa được công nhận trong vụ đông xuân này. Ông Nguyễn Văn Thành, Tổ trưởng Tổ Hợp tác Đồng Vạn, ấp Thầy Ký, thị trấn Thạnh An, phấn khởi chia sẻ: “Qua 9 vụ (từ vụ hè thu 2008) vừa làm vừa rút kinh nghiệm, niềm mong mỏi của bà con đã trở thành hiện thực. Sản xuất theo VietGAP, năng suất lúa không chỉ “đội trần” (8-8,5 tấn/ha) mà còn giúp tiết kiệm sức lao động, giảm thiểu chi phí sản xuất... Bước tiếp theo, nông dân Tổ Hợp tác Đồng Vạn sẽ cùng làm quen với quy trình GlobalGAP”.

Đóng góp khoảng 40% kim ngạch xuất khẩu, con cá tra được xác định là đối tượng nuôi chiến lược của thành phố. Vì vậy, ngành thủy sản thành phố không ngừng áp dụng đồng bộ các giải pháp kỹ thuật như: VietGAP, GlobalGAP, SQF 100CM, GDP, ACS... để nâng cao sức cạnh tranh, đáp ứng yêu cầu thị trường. Riêng các doanh nghiệp thủy sản đã có ý thức xây dựng vùng nuôi tập trung để đảm bảo nguồn nguyên liệu chế biến, hài hòa lợi ích giữa các khâu nuôi, thu mua, chế biến và xuất khẩu... Với hơn 13.780ha vườn cây ăn trái, trên địa bàn huyện Phong Điền và quận Cái Răng, Bình Thủy đã hình thành các vườn cây ăn trái kiểu mẫu kết hợp với du lịch sinh thái cho thu nhập bình quân 100-200 triệu đồng/ha. Ông Nguyễn Văn Thắng, Phó Chủ tịch UBND huyện Phong Điền, cho biết: “Với ưu thế trồng cây ăn trái, đảm bảo “mùa nào thức ấy”, thời gian qua, phòng nông nghiệp, Hội Nông dân đã phối hợp với các nông dân Hợp tác xã Mỹ Long thực hiện Dự án “Du lịch Sinh thái kết hợp với phát triển vườn cây ăn trái”. Mặc dù chỉ mới đưa vào hoạt động thử nghiệm bước đầu, song đã thu hút đông đảo du khách trong và ngoài nước, tạo điều kiện để các nhà vườn quảng bá, tìm sự hỗ trợ mở rộng thị trường tiêu thụ trái cây trong nước và xuất khẩu...”.

* Hướng đến mục tiêu chung

Để cụ thể hóa “Đề án Phát triển nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao TP Cần Thơ giai đoạn 2012-2020”, Sở NN&PTNT triển khai Đề tài “Xây dựng các nhiệm vụ khoa học

công nghệ phục vụ Chương trình xây dựng và phát triển NNCNC TP Cần Thơ giai đoạn 2011-2015 và định hướng đến năm 2020”. Mục tiêu đề tài hướng đến nền sản xuất nông nghiệp sạch, đạt tăng trưởng xanh, tạo nguồn hàng hóa nông sản chất lượng cao, ổn định phục vụ nhu cầu tiêu thụ nội địa và xuất khẩu. Ông Phạm Văn Quỳnh, Giám đốc Sở NN&PTNT TP Cần Thơ, cho biết: Để đạt được mục tiêu này, ngành nông nghiệp đề xuất 25 nhiệm vụ khoa học công nghệ trên lĩnh vực trồng trọt, chăn nuôi và thủy sản. Ở lĩnh vực trồng trọt chú trọng đến công tác giống và ứng dụng kỹ thuật canh tác tiên tiến, công nghệ sinh học, quy trình GAP đối với những nông sản chiến lược. Lĩnh vực chăn nuôi tập trung kiểm soát dịch bệnh và tăng cường vệ sinh an toàn thực phẩm, đảm bảo sức khỏe người tiêu dùng. Về thủy sản chú ý đến khâu giống, xử lý ô nhiễm môi trường...

Theo TS Lê Văn Bảnh, Viện trưởng Viện Lúa ĐBSCL, sản xuất lúa theo mô hình CDML muốn thực hiện thành công rất cần sự góp sức của những thành tựu khoa học công nghệ. Qua hình thức liên kết cung ứng-tiêu thụ là điều kiện lý tưởng ứng dụng thành tựu khoa học công nghệ để kiến thiết lại đồng ruộng và thực hiện cơ giới hóa một cách đồng bộ. Giai đoạn 2013-2014, Cần Thơ triển khai xây dựng khu sản xuất giống cá tra tập trung quy mô từ 200-300ha tại xã Thới Hưng, huyện Cờ Đỏ. Trong đó, Nhà nước đầu tư cơ sở hạ tầng, doanh nghiệp đầu tư sản xuất theo đúng tiêu chuẩn của ngành thủy sản để cung cấp nguồn giống chất lượng phục vụ nuôi thủy sản ở Cần Thơ và các tỉnh vùng ĐBSCL. Đây cũng là bước đi căn cơ giúp nâng cao giá trị gia tăng nguồn cá tra thương phẩm... Ở lĩnh vực trồng trọt, ngành nông nghiệp tiếp tục mở rộng vùng sản xuất rau màu an toàn; khôi phục, phát triển vườn cây ăn trái theo hướng tập trung vào những loại cây có giá trị kinh tế cao, mang tính đặc trưng của vùng như: cam mật Phong Điền, dâu Hạ Châu, xoài Sông Hậu, mít không hạt Ba Láng...

Phó Chủ tịch UBND TP Cần Thơ Đào Anh Dũng nhấn mạnh: Định hướng phát triển nền NNCNC, nông nghiệp đô thị, TP Cần Thơ xác định phát triển theo hướng dịch vụ (sản xuất giống lúa, cá tra...) gắn với mục tiêu hạ giá thành, nâng cao chất lượng sản phẩm, tăng thu nhập cho nông dân. Trong điều kiện năng lực của các doanh nghiệp, nông hộ, trang trại còn hạn chế, ngành nông nghiệp cần sớm đề ra cơ chế, chính sách huy động nhiều nguồn kinh phí khác nhau để đẩy nhanh tiến độ triển khai các nhiệm vụ khoa học công nghệ đã đề ra. Song song đó, TP Cần Thơ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các viện, trường và các địa phương để việc nghiên cứu, ứng dụng khoa học công nghệ thực hiện theo hướng bài bản, hiệu quả...

Bài, ảnh: MỸ THANH